

Svobodna igra v naravi

• NAPISALA: URŠA PLEŠNAR

Otroci so rojeni raziskovalci. V njih tiči znanstven duh, ki želi neprestano spoznavati nova obzorja. Otroci ves čas raziskujejo, se tako razvijajo in učijo. Prek igre spontano nabirajo življenjske izkušnje, spoznavajo svoje okolje in sebe. Največja in najbogatejša igralnica na svetu, ki ponuja neomejeno možnosti za igro in raziskovanje, je narava. Naravno okolje je živo in na vsakem koraku ponuja spontane in nepredvidljive izkušnje. Spodbuja radovednost, ustvarjalnost in vztrajnost.

SPONTAN CELOSTNI RAZVOJ

Otroci se najbolje učijo iz lastne izkušnje in iz opazovanja drugih. Ko se z vrstniki igrajo v naravi, spontano razvijajo sposobnosti, znanja in veščine, ki jih bodo potrebovali v življenju. Med igro otroci sami poskrbijo za svoj motorični, senzorični, kognitivni, emocionalni in socialni razvoj. Ko plezajo po drevesih ali prenašajo težke veje, razvijajo mišične skupine, pa tudi krepijo kosti. Za motorični in miselni razvoj je odlična rokoborba s prijatelji. Bosonogi tek po gozdu poleg gibanja razvija tudi vsa čutila in skrbi za njihovo integracijo. Pletenje kitke iz trave ali izdelava loka pripomore k razvoju fine motorike. Odkritje luknje, kjer potok izgine pod zemljo, spodbudi otroško radovednost, domišljijo, poraja vprašanja, kam gre voda pod zemljo, kaj

vse se tam skriva ... Igra s prijatelji zahteva tudi sodelovanje, izzove pa tudi nestrinjanja, frustracijo in potrebo po pogajanju. Vsak otrok v naravi lahko poišče nekaj, kar ga trenutno zanima, v čemer je dober ali kar mu pomeni izziv.

BODI, KAR SI

Naravno okolje pomirja in vzpodbuja stik s sabo. Morebitni trenutki dolgčasa in praznine otrokom pomagajo spoznavati sebe in spodbujajo ustvarjalnost. Kadar se svobodno igrajo v naravi, so res lahko takšni, kot v resnici so, in si vzamejo, kar tisti trenutek potrebujejo. Lahko sami uživajo v tišini ali pa se glasno družijo s prijatelji. Skupine se oblikujejo glede na to, kaj kdo želi početi, ne pa glede na starost ali spol.

KAJ PA (NE)VARNOST?

Danes je veliko otrok preveč zaščitanih. Ne smejo prehitro teči ali previsoko splezati, da se ne potolčejo. Prijatelji se ne smejo malce zrvsati med seboj. Igra s palicami je prepovedana. Pa lahko s takšnimi pravili res zaščitimo otroke? Otroci se prek tveganja spopadajo z lastnim strahom in frustracijo, odkrivajo svoje omejitve in jih premikajo. Trud in težave, ki se pojavijo ob premagovanju izzivov, omogočajo otrokovo neprestano napredovanje. Če jim že od mladih nog zaupamo in jim omogočimo precej samostojnosti pri raziskovanju sveta, bodo na podlagi poskusov in napak že zelo zgodaj razvili določeno stopnjo previdnosti. Na ta način bo zaščita pred poškodbami ustvarjena v otrocih samih. Naučili se bodo varno plezati, ravnati z orodjem in oceniti nevarnost. Potolčeni komolci v otroštvu morda lahko preprečijo zlom roke v odraslih letih.

Narava: največja in najbogatejša igralnica na svetu, ki ponuja neomejeno možnosti za igro in raziskovanje.

čanjem. Posledično to lahko pomeni slabši učni uspeh v šoli in kasneje tudi večje težave pri doseganju uspeha v poklicu.

GOZDNA PRIGODA

Ko sem začela organizirati gozdne igralnice, se nam je pridružila tudi Hana, precej mirna in zadržana deklica. Ves čas je le opazovala, kaj počnejo drugi. Medtem ko so drugi otroci gradili gozdna zavetja,

lovili žabe, ustvarjali z glino, plezali, se lovili po gozdu in še marsikaj drugega, je deklica le tiho sledila dogajanju. Počutila sem se neprijetno, ker sem ves čas mislila, da ji moram pomagati, da se bo vključila. Proti koncu triurnega druženja v gozdu, ko so otroci zgradili hišo iz vej, sem doživela presenečenje. Deklica je prišla do mene in mi z žalostnim glasom rekla, da bi ona tudi želela tako hiško. Odgovorila sem ji, da lahko starše pelje v katerikoli gozd, nabere palice in naredi hiško. Ona pa je odvrnila, da ne želi tega, ampak želi za vedno ostati z nami tukaj, v gozdu. Od ganjenosti sem dobila solzne oči. To je bil prelomni trenutek, ko sem zares začela razumeti, kako zelo potrebujejo svobodno igro v naravi vsi otroci. Ne le tisti, družabni in aktivni, ki ne morejo biti niti sekundo pri miru, temveč tudi bolj vase zaprti, tihi in mirni otroci. Otroci, ki se ne zaigrajo kar tako, ki potrebujejo veliko časa in prostora zase. Ki včasih ne želijo početi nič drugega, kot le biti in opazovati, pa jim to v današnjem hiperaktivnem svetu, nabitem s čutnimi vtisi, ni omogočeno. Tudi ti otroci se sčasoma vključijo v skupino. Potrebujejo le več časa in prostora, da lahko to storijo v svojem ritmu. In to jim omogoča prosta igra v naravi. ●

Igro v naravi potrebujejo vsi otroci. Tisti, družabni in aktivni, ki ne morejo biti niti sekundo pri miru, pa tudi bolj vase zaprti, tihi in mirni otroci.

KO JE IGRE IN GIBANJA PREMALO

Pomanjkanje proste igre in gibanja pri otrocih lahko vpliva na upad pozornosti, šibkejšo telo, slabši občutek ravnotežja, slabšo predelavo čutnih zaznav, slabše razvito domišljijo, nesamostojnost, nekreativnost in težave z odlo-

FOTO: OSEBNI ARHIV

URŠA PLEŠNAR je ustanoviteljica projekta Gozdnica – gozdni vrtec in druga gozdna doživetja (www.gozdnica.si) Otroci, stari od 2 do 6 let se lahko med tednom pridružijo Gozdnim Samurajem (novo ime, ki so si ga izbrali otroci gozdnega vrtca). Gozdne igralnice in gozdne počitnice pa so namenjene otrokom, stari od 3 do 12 let.